

ŽIVOTOPIS EVY KOSOVÉ

Paní Eva Kosová se narodila jako Eva Pechová v tehdejším protektorátu Čechy a Morava v Praze 21. června 1943. Její otec pracoval jako vedoucí české pobočky švýcarské farmaceutické firmy ROCHE. Letní měsíce do svých osmi let trávila u babičky, která pečovala o svého synovce a spravovala jeho zemědělský majetek v Nymburce, a tak měla příležitost vnímat atmosféru počátků násilné kolektivizace zemědělství. Svědectví rodičů o svobodném uspořádání první republiky ovlivnilo její vnímání politických poměrů padesátých let minulého století. Vážné onemocnění pana Pecha zabránilo násilnému odvolání z jeho funkce ve vedení znárodněné pobočky švýcarské firmy, poněvadž koncem roku 1952 svému onemocnění podlehl. Jedinou živitelkou se pak stala její matka, která byla nucena nastoupit do zaměstnání již v době onemocnění svého manžela. Sociální podpora sirotků byla tehdy zanedbatelná. A tak zbytek rodiny byl nucen žít ve velmi skromných poměrech s obavou, že bude vystěhován do menšího bytu nižší kategorie.

Po ukončení základní školy nastoupila Eva Kosová Pechová na jedenáctiletou střední školu (dnešní gymnázium), kam se dostala za pomoci matčiny kamarádky, která byla ve škole sekretářkou, což jí umožnilo upravit její kádrový posudek.

Po maturitě se neúspěšně ucházela o přijetí na Filozofickou fakultu UK v Praze, obor čeština a dějepis, kde už ale nebyl nikdo, kdo by mohl její kádrový posudek upravit. Jako náhradu zvolila jednoroční pomaturitní studium na knihkupecké škole, kde současně získala i výuční list v oboru. Součástí byla i odborná praxe, která probíhala na předvánočním knižním trhu, kde každý z aktérů měl na starosti propagaci a prodej jednoho z řady literárních žánrů. Vybrala si poezii a poprvé měla příležitost prakticky si ověřit, jak důležitá je schopnost prezentace osobního vztahu k literatuře.

Výsledkem byl i značný finanční obrat, který vzbudil pozornost i ředitele národního podniku KNIHA. To přispělo k tomu, že se po počátečních problémech s pracovním umístěním dostala do prestižního knihkupectví v centru Prahy, které vedl zkušený prvorepublikový knihkupec s bohatými kontakty s významnými osobnostmi, z nichž některé působili v kultuře již za první republiky. Mezi nimi byl i klatovský rodák Jan Šnobl, básník a spoluzakladatel systému lidových knihoven. V té době se rozhodla dálkově vystudovat dvouletou knihovnickou nástavbu ukončenou maturitou. Na základě toho mohla pracovat v rámci podniku v nově vytvořeném experimentálním knižním zařízení uprostřed Václavského náměstí, které obsahovalo knihkupectví a zároveň půjčovnu knižních novinek, nabízející možnost vypůjčit si knihu, která byla v ten den uvedena na knižní trh. Tento experiment vzbudil zájem řady významných lidí, kteří se stali jeho příznivci a pravidelnými návštěvníky. V době Pražského jara 1968 se toto místo stalo jakýmsi neoficiálním náborovým centrem pro vznikající politické uskupení „Klub angažovaných nestraníků“ („KAN“).

V roce 1964 se Eva Kosová provdala za Jana Kosa. Dva roky poté se manželům Kosovým narodila dcera Michaela, v současnosti působící jako učitelka angličtiny na Střední průmyslové škole v Hronově.

V roce 1968 se manželé Kosovi zapojili do politického dění, a to především v rámci Klubu angažovaných nestraníků, který se naplno představil veřejnosti v prvomájovém průvodu, který se nesl v duchu podpory nového vedení země v čele s Alexandrem Dubčekem. Velice těžce prožívala se svou rodinou srpnovou okupaci vojsk Varšavské smlouvy. Podařilo se jí včas zlikvidovat seznam adres zájemců o členství v KAN a za podpory veřejnosti usilovala o zachování půjčovny knižních novinek jako neoficiálního centra intelektuálního odporu proti nastupující normalizaci. Poloha půjčovny v centru Prahy jí umožnila účastnit se různých protestních akcí, především těch, které následovaly po sebeupálení Jana Palacha a následně Jana Zajíce. Oba zvolili pro svůj protestní čin Václavské náměstí.

Na jaře 1969 Eva Kosová vyhověla žádosti vedení podniku KNIHA a převzala vícežánrové moderní knihkupectví na nově vznikajícím pražském sídlišti Novodvorská s podmínkou zachování půjčovny knižních novinek, které v té době hrozilo nebezpečí zrušení z politických důvodů. Slib ale nebyl dodržen a k zrušení půjčovny posléze stejně došlo. Současně s vedením knihkupectví se ujala také podnikové knihovny zde sídlícího Výzkumného ústavu sdělovací techniky, jehož špičkoví odborníci vytvořili ilegální vysílání Československé televize v srpnové okupaci. Atmosféra počínající normalizace se projevila i v knižní kultuře, některé již vydané tituly byly skartovány nebo směly být uvedeny na trh, ale bez propagace, například Čapkovy Hovory s TGM nebo legendární Černí baroni.

Rozhodujícím mezníkem se stal 21. srpen 1969, kdy došlo k brutálnímu potlačení demonstrace v centru Prahy a celospolečenskému pasivnímu odporu, kdy zůstaly prázdné nejen veřejné dopravní prostředky, ale i obchody. Byla to příležitost pro nejružnější provokatéry. Jeden z nich udal paní Kosovou, že mu odmítla prodat knihu s politickým obsahem, která ale prokazatelně nebyla na skladě. Na základě toho byla pozvána k nejtvrďší politické prověrce u ředitele podniku. Výsledkem jejího odmítavého postoje k tehdejšímu oficiálnímu hodnocení srpnové okupace byla snaha zbavit ji vedoucí funkce. K tomu nemohlo dojít, neboť odešla na mateřskou dovolenou; v roce 1971 se manželům Kosovým narodil syn Šimon, jeden z protestujících studentů na Národní třídě v listopadu 1989, který v současnosti působí na Fakultě aplikovaných věd ZČU v Plzni jako docent fyziky.

V roce 1975 Kosovi vyměnili pražský byt za klatovský, aby poskytl svým dětem žít ve zdravém prostředí. Na podzim toho roku Eva Kosová nastoupila do okresní knihovny, a ještě ten den, poté, kdy přišly z Prahy její kádrové materiály, byla z knihovny propuštěna. Tato skutečnost negativně poznamenala další život celé rodiny.

V březnu 1976 se manželé Kosovi stali aktivními členy klatovského Hifiklubu. Tvorbou pořadů se zčásti zbavili izolace, způsobené jejich politickými postoji.

V normalizačních letech připravili řadu literárně hudebních pořadů, věnovaných například Jaroslavu Seifertovi, s nímž Kosovi navázali dlouholeté přátelství. Z tohoto vztahu v roce 1996 vznikla bibliofilie „S pozdravením přátelským“ a v roce 2014

obsáhlý knižní dokument s audiovizuální přílohou pod názvem „Bytí s básníkem Jaroslavem Seifertem“. V roce 2024 byl vydán tento dokument rozšířený o tři kapitoly pod názvem „Bytí s básníkem Jaroslavem Seifertem a ještě něco navíc“ a se spoluautorem Davidem Frantou. Jedna z nových kapitol obsahuje zápisy StB o činnosti Evy Kosové v Hifiklubu. V hledáčku StB byl i cyklus pořadů o Osvobozeném divadle, jehož tvorba byla v té době téměř nedostupná.

Život v Klatovech, a především činnost v Hifiklubu přinesl manželům Kosovým hodně radosti, ale i starostí. Nakonec se jim však podařilo klub ochránit i po politických změnách v roce 1989 před komerčními záměry pochybného zaměření. Jejich politické postoje, jak se dodatečně ukázalo ze zápisů StB, přispěly k tomu, že jejich syn Šimon musel opustit klatovské gymnázium a odejít na matematické gymnázium do Plzně.

Po roce 1989 se Kosovi aktivně zapojili do politického života a v roce 1992 vedli na Klatovsku předvolební kampaň Občanského hnutí politiků blízkých Václavu Havlovi.

V současnosti předali vedení klubu synovi, ale stále se v něm aktivně angažují, a to především tvorbou literárně hudebních pořadů pro školy.